

Vindkraft till havs - hot och möjligheter

Lars Andersson

Ansvarig för vindkraft, solenergi och vätgas

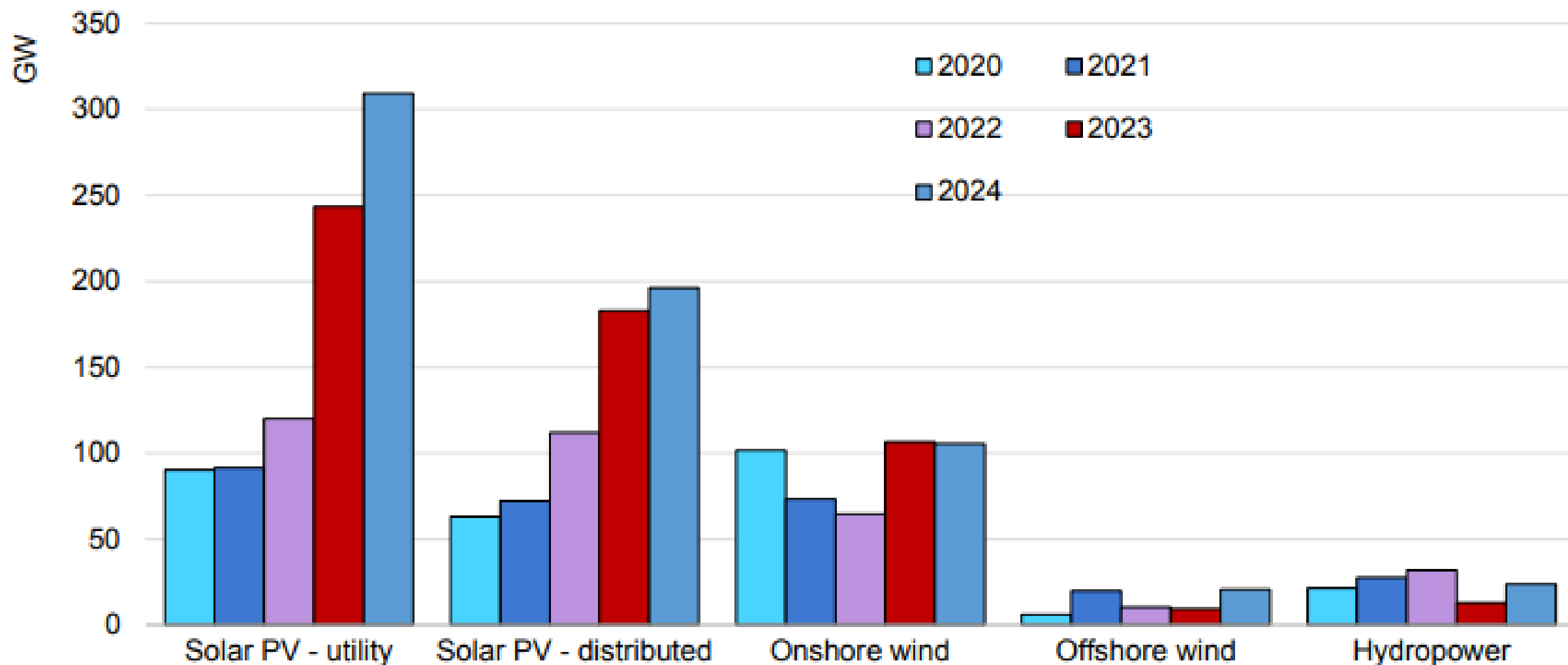

Sverige har nästan bäst förutsättningar i världen för klimatomställning – får vi inte glömma...

- BP-25 bra utfall för vindkraften – lokala incitament införs
- Byggs flera hybridparker med vind och sol i södra Sverige
- Lägre kostnader för stödtjänster tack vare vind och batterier
- Ny rekordstort vindkraftverk på 26 MW och rotorblad på 155 m!
- Stegra fd H2 green steel har klarat milstolpar, e-metanolsatsningar går vidare dock svårigheter på batterisidan
- ...

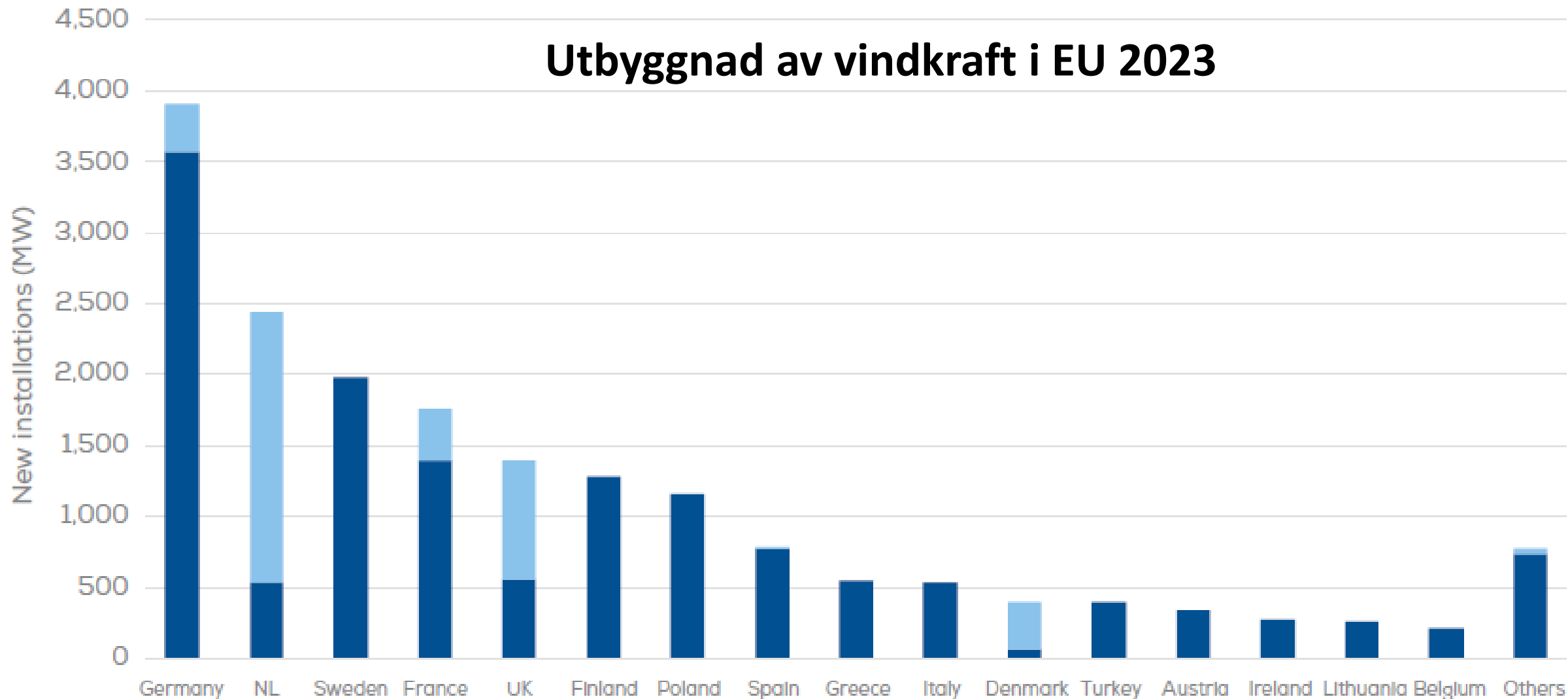

Renewable electricity capacity additions by technology, 2020-2024

IEA. CC BY 4.0

Utbyggnad av vindkraft i EU 2023

● Onshore	3,567	527	1,973	1,385	553	1,278	1,157	762	543	525	54	397	331	275	262	203	730
● Offshore	329	1,906	0	360	833	0	0	2	0	0	344	0	0	0	0	0	35

Situationen i Sverige för vindkraft

- Landbaserad vindkraft – trots allt fortsatt snabb utbyggnad – 55 TWh 2026 men ? TWh till 2029
- Havsbaserad vindkraft – tillståndsgivna anläggningar på 13,1 TWh som kan byggas till 2029 (fortfarande stor volym under regeringsprövning) + Poseidon 5,5 TWh (flytande teknik)
- Utredning pågår angående regelverk för havsbaserad vindkraft klar 12 dec i år
- Hoppas på harmoniserad hinderbelysning – remiss inom kort...
- Möjlighet till lokal vätgasproduktion till havs?

Havsbaserad vindkraft i Sverige anno 2024-11-04...

- Sverige har goda förutsättningar att snabbt bygga ut havsbaserad vindkraft som kan producera minst 120 TWh (ansökt om tillstånd)
- Totalt 50 projekt, som minst har nått till samråd - 357 TWh
- Ytterligare 22 st ytterligare projekt som skulle kunna producera 184 TWh
- Ökade kostnader - finns behov av riskavlyft även för havsbaserad vindkraft vid sidan av kärnkraft

Källa: Svensk vindenergi mars 2024

Vad hände i veckan?

- Regeringen fattade beslut om att säga nej till 13 havsbaserade projekt
- För vindkraft i den ekonomiska zonen så är regeringen första och sista instans
- Föregicks av utspel från försvaret veckan innan om riskerna för försvarsförmågan med utbyggd vindkraft till havs
- Projekten motsvarar tillsammans ca 140 terawattimmar (TWh) årlig elproduktion, som i stor utsträckning skulle kunna komma elsystemet till del inom 10–15 år.
- Stora värden gått förlorade för vindkraftsbolag
- Starkt negativt signalvärde för Sverige AB gentemot internationella investerare - ska ses i ett sammanhang med minskade klimatambitioner generellt – sänkt kvotplikt mm

Avslag på 13 havsvindparker i Östersjön

Regeringskansliet

Energiföretagens reaktion

- – Energiföretagen ser behov av att hitta vägar framåt där intressen för både försvaret och energiförsörjningen går att förena. Vår bedömning är att Sverige inte kan möta det ökande elbehovet på kort- och medellång sikt utan att utnyttja potentialen hos den havsbaserade vindkraften, det är därför viktigt att vi samverkar för att hitta nya vägar framåt, säger Åsa Pettersson vd Energiföretagen Sverige.
- Energiföretagen har tillsammans med Svensk Vindenergi bett om att få träffa regeringen för att förstå dagens beslut bättre.
- Tät dialog med berörda medlemmar
- Behöver analysera hur ser vägen ut framåt

Tillbakablick på relationen vindkraft och försvaret

- Två success-stories
- Utseende av riksintresse för vindkraft av Energimyndigheten
 - Nära samarbete med Försvarsmakten
- Forskningsprojekt också av Energimyndigheten med FMV för att utveckla radarspaningens möjligheter att hantera vindkraft
 - Förändrade situationen radikalt till det bättre under ett antal år
- Många områden diskuterats genom åren: lågflygområden, behovsstyrd hinderbelysning, radiolänkstråk, väderradar
 - Svårlösta målkonflikter men vissa ljuspunkter

Hur gör man i andra länder?

- Det pågår flera projekt inom NATO för att omhänderta de problem som regeringen och försvaret lyfter.
- Tex Örsted gick ut i Dagens industri och meddelade att man har byggt och driver havsvindparker i flera Natoländer som Polen, Tyskland och Danmark och har ett nära samarbete med ländernas försvar och hanterar dagligen frågor om samexistens...
- Mål att havsbaserade vindkraftprojekt ska vara nettopositiva för försvarsförmågan

Almedalen 2023 – Arena Energi

Försvaret och fossilfri el – hur utvecklar vi båda i samklang?

Sveriges försvarsförmåga måste stärkas och produktionen av fossilfri el måste öka. Hur kan det ske på ett sätt som skapar synergier istället för att hindras av målkonflikter?

Vindkraft är det snabbaste sättet att få fram mer fossilfri elproduktion i Sverige. Samtidigt säger Försvarmakten nej till vindkraft till havs, men i andra Östersjöländer pågår utbyggnaden för fullt. Hur säkerställer vi Sveriges försvarsförmåga samtidigt som vi ger plats för den havsbaserade vindkraften, och vad kan vi lära från andra länder?

Vad gör regeringen?...

- Inget initiativ rörande kommunalisering av fastighetskatt för vind – **GENOMFÖRT!**
- Fortfarande inget beslut om lokal ersättning till vindkraften – **PÅ G!**
- Fortfarande ingen regeländring för elektrolysörer i vindkraftparker (IKN) – **PÅ G?**
- Tvekar om att reformera kommunala vetot för vindkraft
- Behöver förtydliga synen på konkurrens mellan solparker versus jordbruk
- Behöver se över riskavlyft för havsbaserad vindkraft och inte bara kärnkraft
- Långsamma beslut om tillstånd för havsbaserad vindkraft
- Ingen vätgasstrategi i sikte eller initiativ angående ansvarsfördelning för vätgasinfrastruktur
- Sagt nej till havsbaserad vindkraft i Östersjön...

Frågor eller funderingar?

Lars Andersson

Ansvarig vindkraft, solenergi och vätgas

Lars.andersson@energiforetagen.se

046 70 111 27 02